

Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

ASiantuntijalausunto 14.11.2018

HE 173/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ajoneuvolain ja ajokorttilain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta

Suomen Motoristit ry kiittää tilaisuudesta lausuntoon ja esittää asiantuntijalausuntoon seuraavaa.

Hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, että esityksen tulee täyttää neljä ehtoa, jotta se parantaa nuorten (15-17-vuotiaiden) turvallisuutta liikenteessä.

Esityksen lähtökohdat ja esitetyt ehdot muutokselle ovat:

- liikenneturvallisuuden parantuminen verrattuna mopoautoihin
- huomioida, ettei muiden liikenteessä olijoiden liikenneturvallisuus merkittävästi heikkene
- huomioida liikenteelle aiheutuvat päästöt
- varmistaa, ettei muutoksella kohtuuttomasti haitata liikenteen sujuvuutta.

Esitys on sisällöltään ja vaikutusarvioiltaan puutteellinen. Ratkaisut, joita esitetään ovat tuloksiltaan haitallisia liikennejärjestelmällemme, sen kehittämislle ja lopputuloksiltaan jopa negatiivisia.

Suomen Motoristit ry (SMOTO) esittää, että asian valmistelu lopetetaan. Perusteluinaan Suomen Motoristit ry esittää:

Vaikutukset päästöihin

Liikenteen kasvihuonepäästöjä (CO₂) voidaan vähentää tehokkaasti ohjaamalla kuluttajia hankkimaan ympäristöystävällisempiä ajoneuvoja. Moottoroidulla 2- pyöräisellä ajoneuvolla auton sijaan tehty ajosuorite vähentää tieliikenteen päästöjä merkittävästi. Sillä on erityistä merkitystä liikennesektorin ilmastotavoitteiden kannalta.

Henkilöautojen ja moottoroitujen 2- pyöräisten välisen keskimääräisen ominaiskulutuseron vuoksi henkilöautolla ajettujen kilometrien korvaaminen moottoroidulla 2- pyöräisellä ajatuilla kilometreillä olisi varsin tehokasta ilmastopolitiikkaa.

Tässä esityksessä kevytajoneuvot ovat korvaamassa moottoroidut 2- pyöräiset ajoneuvot. Nyt esitetyt kevytajoneuvot eivät edistä päästötavoitteisiin pääsemistä. Esitys ei mahdollista ja tue vaihtoehtoista käyttövoimaa käyttävien ajoneuvojen määrän lisäämistä. Tämä ei vastaa kestävä liikunnan tavoitteita.

Vaikutukset turvallisuuteen

Trafin tekemän turvallisuusvaikutusarvion mukaan kevytajoneuvojen käyttöönotolla on tavoiteltu pääasiassa mopoautojen korvaamista turvallisemmilla ajoneuvoilla, mutta arvion mukaan mopoautojen merkitys liikenneturvallisuuteen on nykyisin kokonaisuutena vähäinen. Hallituksen esitysluonnoksen mukaan liikenneturvallisuuden parantuminen johtuisi pitkälti siitä, että kevytautot korvaisivat mopot, joiden turvallisuus onnettomuustilanteissa on kevytautoa heikompi. Mopot ovat edullinen liikkumismuoto nuorille, jonka valintaan vaikuttavat taloudelliset lähtökohdat. SMOTOn näkemyksen mukaan nuorien taloudelliset resurssit ja mahdollisuus hankkia kevytauto on esityksessä reilusti yliarvioitu. Siirtymä kevytautoihin tulisi tapahtumaan lähinnä mopoautojen hankintaa harkitsevien keskuudessa ja siksi arviot liikenneturvallisuuden parantumista ovat ylimitoitettuja.

Liikenteen sujuvuus

Esityksen mukaan nuoret käyttävät liikkumiseensa usein mopoa ja mopoautoa ja sen mukaan pääosa mopoilijoista tulisi siirtymään kevytautoihin. Esityksen mukaan kevytautojen käyttöönotolla olisi merkittäviä vaikutuksia nuorten liikkumistottumuksiin. Esitetty muutos ohjaa nuoria lähtökohtaisesti kokonaan yksityisautoilun pariin. SMOTOn näkemyksen mukaan tehokkaampaa liikenteen ohjautuvuutta saadaan, kun nuori käyttää moottoroitua 2- pyöräistä ajoneuvoa, jonka realistinen käyttöaika on n. 8 kk vuodesta ja n. 4 kk julkista liikennettä. Tämä ohjaisi liikenteen sujuvuutta ja sen kestävä kehitystä.

Liikenteen sujuvuutta kevytajoneuvojen lisääntyminen haittaa merkittävästi. Esityksen laskelmien mukaan liikennevirran on arvioitu hidastuvan, jolla on merkittäviä vaikutuksia etenkin linja-autoliikenteeseen sekä raskaaseen liikenteeseen.

Hitaiden ajoneuvojen perässä ajaminen lisää riskinottoa, jolloin ohitustilanteisiin liittyy merkittävä riski. Tämä heikentää muiden liikenteessä olevien liikenneturvallisuutta.

EU:n kannanotto

Euroopan komissio on huomauttanut Suomea hankkeen osalta siinä olevista puutteista ja ristiriidoista. Nämä tulee ottaa huomioon asian vaatimalla vakavuudella.

Yhteenveto

Suomen Motoristit ry kannattaa nuorten liikenneturvallisuuden parantamista. Ratkaisujen kehittämisessä on hyvä edetä mahdollisimman avoimessa yhteistyössä kaikkien liikenteen toimijoiden kanssa ja aloitettava aktiivinen keskustelu. Tavoitteiden saavuttamiseksi tulee ottaa käyttöön todellisia tuloksellisia keinoja, miten liikenneturvallisuutta parhaiten voidaan edistää nuorten keskuudessa. Esitysluonnos ei paranna nuorten liikenneturvallisuutta esityksen ehtojen mukaisesti verrattuna mopoautoihin. Tällä esitysluonnoksella ei saavuteta sille asetettuja tavoitteita ja sen vaikutus liikenteen kokonaisturvallisuuteen, sujuvuuteen ja ympäristöön on negatiivinen.

Kunnioitavasti

Marja Kuosmanen
Puheenjohtaja
Suomen Motoristit ry

Jari Kielinen
Edunvalvontajohtaja
Suomen Motoristit ry